

สารบัญ

คำนำ	6
บทนำ	13
บทที่ ๑ การอุบัติขั้นของนิติปรัชญาและนิติปรัชญาในยุคเริ่มต้น	21
ความคิดเกี่ยวกับกฎหมายในตำนานของโฮเมอร์ 23; ระเบียบโลกสองระบบตามความคิดของเฮสิออด 26; ไชลอนกับความคิดว่าด้วยกำลังอำนาจ กฎหมายและการปกครอง 31; ความคิดทางปรัชญาในระยะก่อตัว 37; ความขัดแย้งระหว่างกฎหมายของเทพเจ้ากับกฎหมายมนุษย์ในบทละครของโซโฟคลีส 46	
บทที่ ๒ นิติปรัชญาโสฟิสต์	53
โพรทาโกรัส 56; กอร์เจียส, คลิลลีส และทราซิมาคัส 62; ฮิปปίας, แอนติ-ฟอน, ไลโคฟรอน และอัลชีดามัส 64	
บทที่ ๓ กฎหมายและความยุติธรรม :	
ว่าด้วยปรัชญาของโสกราตีส เฟลโต และอาริสโตเติล	67
โสกราตีส ความเป็นไปแห่งชีวิต 67; ความคิดพื้นฐานทางปรัชญา 69; คำสอนเกี่ยวกับกฎหมายและความยุติธรรม 72; ปัญหาทางนิติปรัชญาในคดีโสกราตีส 74; เฟลโต ความเป็นไปแห่งชีวิต 78; ทฤษฎีความรู้และคำสอนว่าด้วยแบบ 80; คำสอนว่าด้วยรัฐและกฎหมาย 84; อาริสโตเติล ความเป็นไปแห่งชีวิต 90; รากฐานความคิดทางปรัชญา 94; ความคิดในทางจริยศาสตร์ 93; คำสอนว่าด้วยรัฐ 96; คำสอนว่าด้วยกฎหมายและความยุติธรรม 97; ปัญหาเกี่ยวกับความยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย 100	
บทที่ ๔ นิติปรัชญาสโตอิกและนิติศาสตร์โรมัน	103
แนวความคิดพื้นฐานของปรัชญาสำนักสโตอิก 103; ซีเซโร ความเป็นไปแห่งชีวิต 106; คำสอนเกี่ยวกับกฎหมายในจักรและกฎหมายธรรมชาติ 107; คำสอนว่าด้วยมนุษย์และรัฐ 116; ซีเซโรกับบทบาททางกฎหมายในอาณาจักรโรมัน 117; ความสำคัญ of ซีเซโร 118; วิชานิติศาสตร์โรมันกับกฎหมายธรรมชาติ 119	
บทที่ ๕ นิติปรัชญาสมัยกลาง	127
นักบุญออกัสติน ความเป็นไปแห่งชีวิต 131; ข้อพิจารณาทั่วไปเกี่ยวกับความคิดทางปรัชญา 132; คำสอนว่าด้วยกฎหมาย 134; คำสอนว่าด้วยรัฐ 139; อิทธิพลของคำสอนกับการเกิดขึ้นและพัฒนาการของทฤษฎีดาบสองเล่ม 142; อิบน์รุชด์ หรือ ออแวร์โรอิส ชีวประวัติสังเขป 147; ลักษณะสำคัญของกฎหมายอิสลาม 148; ทศนะเกี่ยวกับกฎหมายและการปกครอง 150; ความสำคัญของอแวร์โรอิส 152; นักบุญโทมัส อควินัส ความเป็นไปแห่งชีวิต 152; ข้อพิจารณาเกี่ยวกับฐานความคิดทางปรัชญา 156; คำสอนว่าด้วยรัฐและรูปแบบของรัฐ 158; ทฤษฎีกฎหมายและลำดับขั้นของกฎหมาย 162; คำสอนว่าด้วยความยุติธรรม 171; ความสำคัญของโทมัส อควินัส 174; จอห์น ดันส์ สโกตัส ความเป็นไปแห่ง	

ชีวิต 174; คำสอนว่าด้วยเจตจำนงของพระเจ้า 175; legislator aeternus และประเภทของกฎหมาย 176; อำนาจในการตรากฎหมายและการเตรียมแนวความคิดให้สำนักกฎหมายบ้านเมือง 178; วิลเลียมแห่งออกคัม ความเป็นไปแห่งชีวิต 180; ทศนะพื้นฐานทางปรัชญาและเทววิทยา 182; คำสอนว่าด้วยกฎหมายธรรมชาติ 184; มาร์ซีลิอุสแห่งปาตวิ ความเป็นไปแห่งชีวิต 190; ความหมายของกฎหมายในบริบทของการแยกอำนาจศาสนจักรออกจากอำนาจอาณาจักร 191; ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายพระเจ้ากับกฎหมายมนุษย์ 194

บทที่ ๖ นิติปรัชญาช่วงรอยต่อระหว่างสมัยกลางและสมัยใหม่

197

มาร์ติน ลูเทอร์ ความเป็นไปแห่งชีวิต 198; ความคิดพื้นฐานทางปรัชญาและเทววิทยา 202; คำสอนเกี่ยวกับกฎหมาย 204; นิกโกเลาะ มาเคียเวลลี ความเป็นไปแห่งชีวิต 207; ทศนะเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์และวัฏจักรการปกครอง 209; คุณลักษณะของผู้ปกครอง 213; ข้อพิจารณาคำสอนในทางนิติปรัชญา 216

บทที่ ๗ นิติปรัชญาสมัยใหม่ (ช่วงแรก)

217

ฌอง โบแตง ความเป็นไปแห่งชีวิต 219; ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจอธิปไตย 222; ข้อจำกัดของอำนาจในการตรากฎหมายของค็อธิบัตย์ 224; อิทธิพลทางความคิด 227; ฮูโก โกรเชียส ความเป็นไปแห่งชีวิต 229; ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ 233; ความสัมพันธ์ของกฎหมายประเภทต่างๆ และวิธีการสืบสาวกฎหมายธรรมชาติ 238; สิทธิปฏิเสฏกฎหมายและอำนาจรัฐ 240; กฎหมายธรรมชาติในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 242; โทมัส ฮอบส์ ความเป็นไปแห่งชีวิต 243; รากฐานความคิดทางปรัชญาและวิธีการ 248; สภาวะธรรมชาติ สิทธิตามธรรมชาติ และกฎหมายธรรมชาติ 250; สัญญาประชาคมในฐานะที่เป็นสัญญาสวามิภักดิ์ 254; ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐาธิปัตย์กับพลเมือง 255; อิทธิพลทางความคิด 258; ชาลส์ ลูทเพนดอร์ฟ ความเป็นไปแห่งชีวิต 259; ความคิดพื้นฐานว่าด้วยโลกทางกายภาพและโลกทางศีลธรรม 261; คำสอนว่าด้วยกฎหมายธรรมชาติและทฤษฎีกฎหมาย 264; คำสอนว่าด้วยรัฐ 267; อิทธิพลของลูทเพนดอร์ฟ 270

บทที่ ๘ นิติปรัชญาสมัยใหม่ (ช่วงหลัง)

271

จอห์น ล็อก ความเป็นไปแห่งชีวิต 273; สภาวะธรรมชาติและสัญญาประชาคม 276; หลักการพื้นฐานในการปกครองและการแบ่งแยกอำนาจ 281; สิทธิมนุษยชนและสิทธิปฏิวัติ 286; อิทธิพลทางความคิด 289; มงเตสกีเออ ความเป็นไปแห่งชีวิต 291; ทศนะต่อกฎหมาย 294; คำสอนเกี่ยวกับรูปแบบของการปกครอง 298; หลักการแบ่งแยกอำนาจ 299; คริสเตียน โทมัสซิอุส ความเป็นไปแห่งชีวิต 305; คำสอนว่าด้วยลักษณะของกฎหมาย 307; คริสเตียน โวลฟ์ ความเป็นไปแห่งชีวิต 312; เนื้อหาของกฎหมายธรรมชาติและวิธีการสืบสาวหลักกฎหมายจากกฎหมายธรรมชาติ 316; โวลฟ์กับคลื่นความคิดในการทำประมวลกฎหมาย 320; ฌอง-ฌากส์ รูสโซ ความเป็นไปแห่งชีวิต 321; แนวความคิดเกี่ยวกับสภาวะธรรมชาติ 323; ทศนะเกี่ยวกับรัฐ กฎหมายธรรมชาติ และกฎหมายบ้านเมือง 326; ทศนะเกี่ยวกับกฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม 331

บทที่ ๙ นิติปรัชญาปลายศตวรรษที่ ๑๘ และนิติปรัชญาในศตวรรษที่ ๑๙ 333

อิมมานูเอล ค้านท์ ความเป็นไปแห่งชีวิต 334; แนวความคิดพื้นฐาน 339; ความเป็นและความควรจะต้องเป็น 343; กฎศีลธรรมของค้านท์ 346; การแยกกฎหมายออกจากศีลธรรม 352; กฎหมายบ้านเมืองกับกฎหมายแห่งเหตุผล 355; คำสอนว่าด้วยรัฐ 356; ค้านท์กับพัฒนาการในทางนิติปรัชญา กฎหมายและรัฐ 357; เกออร์ก วิลเฮล์ม ฟรีดริค เฮเกิล ความเป็นไปแห่งชีวิต 359; ความคิดพื้นฐาน 362; แนวความคิดทางนิติปรัชญาและรัฐปรัชญา 367; ฟรีดริค คาร์ล ฟอน ซาวิญญี่ ความเป็นไปแห่งชีวิต 372; แนวความคิดพื้นฐานของสำนักกฎหมายประวัติศาสตร์ 375; แนวความคิดว่าด้วยจิตวิญญาณประชาชาติในฐานะที่เป็นบ่อเกิดของกฎหมาย 377; อิทธิพลของซาวิญญี่ 383; เจอเร็ม เบเนธัม และจอห์น ออสติน 384; เจอเร็ม เบเนธัม กับแนวความคิดอรรถประโยชน์นิยม 384; ทฤษฎีคำสั่งของจอห์น ออสติน 390; ชีวิตและงาน 390; ประเภทของกฎและสาระสำคัญของกฎหมาย 392; ความสำคัญของทฤษฎีคำสั่งและข้อวิจารณ์ 395; อิทธิพลทางความคิดของทฤษฎีคำสั่ง และข้อวิจารณ์ในประเทศไทย 398; คาร์ล มาร์กซ ความเป็นไปแห่งชีวิต 405; รากฐานความคิดทางปรัชญา 411; พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของสังคมและการทำลายสังคมทุนนิยม 414; วัตถุนิยมประวัติศาสตร์กับกฎหมาย 418; แนวความคิดของมาร์กซและผลในทางปฏิบัติ 421

บทที่ ๑๐ นิติปรัชญาในศตวรรษที่ ๒๐ 427

กุสตาฟ รัดบรูด ความเป็นไปแห่งชีวิต 428; แนวความคิดพื้นฐาน: กฎหมายในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม 434; ความขัดแย้งของคุณค่าอันเป็นมโนคติแห่งกฎหมายและสูตรของรัดบรูด 440; การนำสูตรของรัดบรูดมาใช้ในทางปฏิบัติ 446; ข้อวิจารณ์สูตรของรัดบรูด 454; ฮันส์ เคลเซน ความเป็นไปแห่งชีวิต 457; ข้อพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีกฎหมายบริสุทธิ์ 464; การแยก “นิติศาสตร์” ออกจาก “นิตินโยบาย” 467; การแยก “นิติศาสตร์” ออกจาก “วิทยาศาสตร์” 469; การแยก “กฎหมาย” ออกจาก “ศีลธรรม” 471; การแยก “กฎหมายบ้านเมือง” ออกจาก “กฎหมายธรรมชาติ” 473; คำสอนว่าด้วยบรรทัดฐานชั้นมูลฐาน 475; ข้อวิจารณ์ทฤษฎีกฎหมายบริสุทธิ์ 482; เอช. แอล. เอ. ฮาร์ต ความเป็นไปแห่งชีวิต 485; แนวความคิดและคำถามพื้นฐานเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย 487; กฎหมายกับคำสั่งที่เป็นการข่มขู่และการข่มขืนทฤษฎีคำสั่ง 489; กฎปฐมภูมิและกฎหมาย 494; ข้อวิจารณ์ทฤษฎีว่าด้วยกฎปฐมภูมิและกฎหมาย 502; ข้อวิจารณ์แนวความคิดของฮาร์ตโดยโรนัลด์ ดวอร์กิน 504

บรรณานุกรม 511

ดัชนี 519